

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

Theorie

Aanbeveling 3: Zorg voor evenwichtige leesinstructie waarin het systematisch leren decoderen van geschreven taal hand in hand gaat met het leren begrijpen van teksten en het aanwakkeren van leesplezier.

1. **Werk eerst aan leesvoorwaarden, in het bijzonder aan het fonemisch bewustzijn**
2. Leer leerlingen de alfabetische code te kraken aan de hand van een structuurmethode voor anderstaligen
3. Voorzie voldoende tijd en oefenkansen voor de overgang van de alfabetische naar de orthografische fase
4. Werk in elke fase van het alfabetiseringsproces aan leesbegrip en gebruik hiervoor een brede waaier aan teksten en doelen
5. Zorg ervoor dat je leerlingen graag willen lezen
6. Breng leesstrategieën expliciet aan

Lesidee

WERKEN AAN LEESVOORWAARDEN VANUIT DE NAMEN VAN DE LEERLINGEN

<i>Activiteit</i>	<i>Leesvoorwaarden</i>
Maak een naamkaartje voor elke leerling. Kan elke leerling de eigen naam vinden? Wie kan zijn naam in een ander alfabet schrijven? Wie heeft de langste naam? Wie heeft de kortste naam? Welke namen beginnen met dezelfde klank? Wie kan zijn naam in stukken verdelen?	Taalbewustzijn: objectivatie Taalbewustzijn: begrippen Fonemisch bewustzijn Visuele waarneming
Houd een kringgesprek over de namen van leerlingen: <ul style="list-style-type: none">• Wat betekent jouw naam?• Ben je blij met jouw naam? Waarom (niet)?• Wie heeft jouw naam gekozen?• Komt jouw naam veel voor?• Geven je vrienden of ouders je soms een andere naam?• Welke naam zou jij voor jezelf kiezen?	Mondelinge taalvaardigheid

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

Maak tekstjes met wat de leerlingen over hun naam vertelden. Deel de teksten uit en lees ze voor aan de leerlingen. Een voorbeeld uit de klaspraktijk:

Mijn naam is Osama. Osama betekent leeuw. Papa kiest mijn naam. Maar ik ben niet blij. Ik wil graag Ahmad zijn. Dat is de naam van mijn opa.

Ik heet Mayas. Mayas betekent diamant. Mama en papa kiezen samen mijn naam. Soms zegt mama ook Misou. Als ik lief ben. Ik ben blij met mijn naam, want je hoort mijn naam niet veel. Maar ik ben ook niet blij, want Mayas is een naam voor meisjes en jongens!

Vertrouwd zijn met geschreven bronnen
Vertrouwd zijn met de symbolische functie van schrift

Gebruik deze tekstjes om verder aan visuele en auditieve waarneming of taalbewustzijn te werken. Geef kijk- en zoekopdrachten als:

- Waar staat jouw naam?
- Hoeveel keer zie je jouw naam?
- Welke woorden beginnen met de letter van jouw naam?
- Welk woord wijs ik hier aan?
- Ik zeg een woord, kan je het vinden in de tekst?
- Welke letter is dit? Kan je deze letter vinden in de tekst?

Vergroot het fonemisch bewustzijn van je leerlingen door hen woorden te laten zoeken die met de letter van hun naam beginnen. Zoek van elk woord een afbeelding. Laat de leerlingen de afbeeldingen sorteren onder de foto's van hun klasgenoten: 'stoel' begint met een [s], net zoals Samiullah. De [b] van 'bal' hoor ik ook in Bem, enz. Sterkere leerlingen kunnen vervolgens eenvoudige zinnen proberen maken met de foto's en afbeeldingen. Bijvoorbeeld:

Visuele waarneming
Fonemisch bewustzijn
Taalbewustzijn: alfabet
Taalbewustzijn: begrippen
Mondelinge taalvaardigheid

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

<p><i>Bem heeft een bal. Samiullah zit op een stoel.</i></p>	
--	--

Bron

Trioen, M. & Casteleyn, J. (2018). *Extra kansen voor nieuwkomers. Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren? Een praktijkgids voor lesgevers.* Antwerpen: Universiteit Antwerpen (voorbeeld 3.1 p.23-24)